

DYSKURS (20) *sb m*

dyskurs (17), **dyskurs** (2), **dyskursz** (1); *dyskurs GórnDworz, Oczko, ActReg* (2), *WujNT* (3), *PowodPr*; *dyskurs SkarKaz*; *dyskurs : dyskurs SarnStat* (8 : 1); *dyskurs : dyskursz CzechEp* (1 : 1).

discurs (9), *diskurs* (4), *diskurs* (1), *dyskurs* (2), *dyskurz* (2) [*przed dźwięcznym nagłosem*], *dyskurs* (1), *dyskursz* (1).

sg N dyskurs (3). ◊ *G dyskursu* (2). ◊ *A dyskurs* (3). ◊ *pl N dyskursy* (2). ◊ *A dyskursy* (7). ◊ *I dyskursami* (1). ◊ *L dyskursach* (2): *-ach* (2), *(a)ch* (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. *Diskusja, dysputa, wymiana zdań* [*discursus – przechodzenie, latanie tam i sam Mącz* 74b; – *przebieganie Calep*] (4) : *insze discursy dorady od łożono. ActReg* 4v.

Wyrażenie: iron. »języczne dyskursy« (1): *Więcey ieden łtary ktory rzeczy ręką nośił/ poradzić może/ niżli fto młodych z ięzycznymi [!] dyłzkurłami. SkarKaz* 42b.

Szereg: »dyskursy i rady« [*szyk l : 1*] (2): *Oczko A2v*; *łprawy nálze ná głowách lię báwią/ to iest ná niepotrzebnych á iuz práwie przemierzłych ziązdách/ diłkurłách/ y rádách PowodPr* 19.

2. *Wywód, wypowiedź, dowodzenie; commentatio ac meditatio locorum, coniectura, contemplatio et consideratio (naturae), interpretatio, ratiocinatio, reputatio, theorema Cn* (16) : *Więcem y to opuścił/ co on piłze della imitatione, iż ten mądry diłkurs/ nie służy iedno vczonemu Polakowi GórnDworz B2; Otoż ią ná takie I. M. dyłkurłzy niestateczne y niepewne/ tak krotkie zámknienie czynię CzechEp* 302; *krotko odpowiadam/ puściwłzy długie I. M. dyłkurły CzechEp* 304; *ActReg* 185; *Włzytek ten diłkurs tak iálny/ iest przeciw dzisiełzym odłzczepieńcom WujNT* 790; *Do czego przyłóżyć bárzo podobny temu Dyłkurz Doktorá Pánormitaná SarnStat* 51; *Diłkurs niektórych. MIálto nakładow ná obronę potoczną, [...] rádzą niektóry, Máchionatus Niemieckim łpołobem połtánowić. SarnStat* 130, 51, 101.

dyskurs czego [= w czym] (1): *Z tego mieyłcá/ y ze włzytkiego diłkurłfu liłtu tego/ obaczyć możemy: łakie vczynki nie włpráwiedliwiáią. WujNT* 655.

dyskurs o czym (6): *WujNT* 566; *O czym czytay diłkurs potrzebny Stániłławá Grzeblkięgo SarnStat* 283, 99, 1277, 1280. *Cf Zwrot.*

W charakterystycznych połączeniach: dyskurs długi, mądry, niestateczny, piękny (2), *potrzebny, przeszły* (8).

Zwrot: »[o czym] szerokie dyskursy czynić« (1): *O czym łzerokie diłkurły czynić, niemálz plácu y czálfu do tego. SarnStat* 1271.

Wyrażenie: »szeroki dyskurs« (1): *SarnStat* 1271. *cf Zwrot.*

Synonimy: 1. *dysputowanie, rozmowa*; 2. *dowodzenie, dysputowanie, wypowiedź, wywód.*